

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ

Амосова Л. І., Каськова Л. Ф., Карпенко О. О., Андріянова О. Ю.,

Ващенко І. Ю., Бережна О. Е.

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія»

У статті розглянуто проблему впровадження в діяльність вищого медичного навчального закладу та в освітній процес новітніх інформаційних технологій.

Ключові слова: управління, навчальний процес, сучасні інформаційні технології

Успішне вирішення проблем, які стоять перед Україною на шляху її інтеграції до Світової економіки, неможливе без спеціалістів з високим рівнем кваліфікації. Особлива роль у цьому процесі належить вищим навчальним закладам. В умовах науково-технічного прогресу підвищуються вимоги до спеціалістів, якості їх знань, навичок та вмінь, безперервно збільшується обсяг інформації, яку необхідно засвоїти студенту за незмінних термінів навчання. Саме тому, одним із пріоритетних напрямків реалізації державної освітньої політики та розвитку сучасної вищої школи, в тому числі і медичної, є впровадження в діяльність навчального закладу та в освітній процес новітніх інформаційних технологій.

Застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі вищого навчального закладу потребує змін методики викладання усіх дисциплін. Однією з умов Болонського процесу є кредитно-модульна система, яка передбачає збільшення частки самостійної роботи студентів у навчальних програмах. За таких умов зміни мають торкнутися методики проведення аудиторних занять та організації самостійної роботи. Формування репродуктивних навичок, таких як запам'ятовування та відтворення, що були необхідними за традиційного навчання, змінюється на розвиток умінь співставлення, синтезу, аналізу, оцінювання виявлення зв'язків, планування, групової взаємодії, які стали необхідними з використанням у навчальному

процесі інформаційно-комунікаційних технологій.

Викладач перестає бути для студента єдиним джерелом отримання знань. Нині багато інформації можна знайти в мережі Інтернет. Студенти вищих навчальних закладів мають можливість використовувати широкий спектр засобів комунікаційної обробки і збереження інформації: персональні комп'ютери, Інтернет, кабельне і супутникове засоби навчання. Інформаційно-комунікаційні та дистанційні технології навчання дають змогу забезпечити студентів електронними навчальними ресурсами для самостійного опрацювання, завданнями для самостійного виконання, реалізувати індивідуальний підхід до кожного студента тощо.

Інформаційно-комунікаційні технології посилюють роль методів активного пізнання та дистанційного навчання. Використання дистанційних технологій в умовах кредитно-модульної системи дає можливість студентам вибирати зручний час для вивчення й засвоєння навчальних дисциплін, самостійно здійснювати дистанційно-модульний контроль та аналіз своєї навчальної діяльності, а викладачам – систематично керувати навчальною роботою студентів, контролювати й аналізувати їх діяльність за кожним модулем навчальної дисципліни, що стимулює студента якісно опановувати зміст вищої освіти.

Інформаційні технології розвиваються дуже динамічно, так само динамічно має розвиватися і методика використання їх у навчальному процесі. До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання відносяться Інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання.

Використання інформаційних технологій може відбуватися різними способами, відповідно до потреб конкретного типу заняття, рівня володіння різними програмами та наявності сертифікованих програм у системі вищої освіти.

До арсеналу технологій та інструментів впровадження у навчальний

процес інформаційно-комунікаційних технологій належать засоби забезпечення доступу до навчальних матеріалів. Передусім, це – електронні бібліотечні системи. Запровадження електронних бібліотечних систем дає можливість підвищити якість та оперативність інформаційно-бібліографічного обслуговування. Ці унікальні системи якнайширше розкривають бібліотечний фонд, його розділи, складові частини документів, дають можливість здійснювати швидкий тематичний пошук за різними параметрами і дають відповідь про наявність того чи іншого документу. У сучасних електронних бібліотеках сконцентровані: електронний каталог книг, електронна систематична картотека статей, електронний дисертаційний фонд, електронний фонд авторефератів дисертацій. В умовах дефіциту навчальної і наукової літератури електронна бібліотека доповнює книжковий фонд, стає засобом розширення доступу до повнотекстових інформаційних ресурсів. Використання електронних підручників полегшує виконання завдань, які отримують студенти для самостійного опрацювання.

Поряд з електронними бібліотечними системами дедалі більшого поширення в освітній практиці набуває система управління навчанням, яка використовується для розробки і поширення навчальних матеріалів та роботи з ними у навчальному процесі. На сервері дистанційного навчання викладачі мають змогу представити методичні матеріали, що дозволяють студентам мати завжди «під рукою»: навчальну програму з дисципліни, календарні графіки практичних і лекційних занять, календарні графіки залікових заходів, питання до проміжних та підсумкових модульних контролів, список друкованої літератури, яка рекомендується, електронний структурований навчальний матеріал, зміст якого надає студенту теоретичні знання з теми практичного заняття у повному обсязі, наочні матеріали у вигляді навчальних таблиць, мікрофотографій, рентгенограм, презентацій лекцій, відеороликів тощо. Все це дає змогу посилити інтерес студентів до навчального матеріалу, покращити його засвоєння, а на практичному занятті оптимальніше використати відведений час.

Вдосконалення персональних комп'ютерів дозволяє достатньо широко використовувати мультимедійні технології, які є сукупністю різних засобів навчання: текстів, графічних зображень, музики, відео і мультиплікації в інтерактивному режимі. Вони розширюють можливості вдосконалення навчально-виховного процесу як різноманітними програмними засобами, так і методами розвитку креативності студентів. Мультимедійні ресурси дозволяють студентам вже на етапі підготовки до навчального заняття ознайомитися з 3D анатомічними моделями, у відеорежимі побачити методики проведення клінічного чи лабораторно-інструментального обстеження пацієнта, хід виконання експериментів, прослухати аудіолекції тощо.

Важливим етапом підготовки студента до практичного заняття є самоконтроль. Для цього в електронних навчальних курсах у кінці кожного тематичного розділу створюється елемент «Тестові завдання для самоконтролю», який дає змогу студенту самостійно пройти тестування у режимі реального часу в тренінговому та контролюючому режимах. Після завершення тестування студент має змогу побачити власну оцінку і правильність своїх відповідей.

Отже, на сьогоднішній день неможливо уявити навчальний процес у вищій школі без використання інформаційних технологій і засобів навчання. Саме сучасні інформаційні технології зробили можливим доступ кожного фахівця до величезної кількості різних видів інформації. Саме застосування сучасних інформаційних технологій у системі управління освітою дозволяє нинішнім студентам оволодіти такими знаннями, уміннями й навичками, які є гарантом найповнішої реалізації здібностей і професійно-значущих якостей особистості. Саме впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управління навчальним процесом у вищих медичних закладах освіти забезпечить підготовку майбутнього фахівця до життєдіяльності у відкритому інформаційному суспільстві та поступовий перехід освіти на новий, якісний рівень.

Література:

1. Білошицький А. О. Розробка інтегрованих інформаційних засобів для забезпечення впровадження кредитно-модульної системи в сфері навчання / А. О. Білошицький, В. В. Демченко // Східно-Європейський журнал передових технологій. – 2007. – С. 20 – 28.
2. Бутівченко С. В. Соціально-педагогічні аспекти інноваційного розвитку державного управління вищою освітою України в умовах глобалізаційних викликів / С. В. Бутівченко // Проблеми освіти: зб. наук. праць. – К., 2009. – Вип. 61. – С. 17 – 20.
3. Співаковський О. В. Управління інформаційними технологіями вищих навчальних закладів: навч. посібник / О. В. Співаковський, Я. Б. Федорова, О. О. Глущенко, Н. А. Кудас. – Херсон: Айлант, 2010. – 302 с.
4. Тесля Ю. М. Інформаційна технологія автоматизованого навчання та контролю знань, як елемент системи управління учбовим процесом / Ю. М. Тесля, Л. Д. Мисник, Є. Ю. Катаєва, О. О. Придворна // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2000. – № 3. – С. 92 – 97.
5. Шамова Т. И. Управление образовательными системами: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. / Т. И. Шамова, Т. М. Давыденко, Г. Н. Шибанова. – М.: Академия, 2002. – 384 с.